

Program összefoglaló: 2010-2020

„A média hatása a gyermekekre és fiatalokra” Kutatócsoport

Ebben a naptári évben lesz 10 éves a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karán működő „A média hatása a gyermekekre és fiatalokra” Kutatócsoport. Kutatási programok, konferenciák, könyvek és folyóirat publikációk sorozata jelzi, hogy ebben a szakmai műhelyben milyen kutatómunka zajlott. A programsorozat a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Egyesület elnökének, dr. Edvi Péternek a javaslatára indult, és ez a magyarországi egyesület biztosította egy évtizeden át a kutatómunka, a konferenciaszervezés és a könyvkiadás anyagi kereteit. Nem utolsósorban pedig a NGYSZ a személeti-módszertani tudástranszfert is felkínálta az alakuló csíkszeredai Kutatócsoport számára, a magyarországi egyesület által már korábban végzett kutatások szakmai eredményeivel és módszertanával támogatta a gyermekek és fiatalok médiahasználatára témakörében indított székelyföldi kutatásokat. A kezdeti tudástranszfer folyamat az évek során szakmai együttműködéssé alakult át. Az évente-kétévente megújított együttműködési megállapodások és megbízási szerződések tág körben biztosítottak szakmai mozgásteret a csíkszeredai kutatócsoport számára a soron lévő kutatási témák és adatfelvételi módszerek kialakításában. A magyarországi adatfelvételek mintájára kialakított kérdőíves kutatások mellett lehetőség nyílt olyan témák vizsgálatára is, mint az Internet anyanyelvhasználatra gyakorolt hatása, a szülők és a pedagógusok attitűdjeinek interjúsorozatokra alapozó elemzése, a digitális térben élés szocializációs szerepének vizsgálata. A kutatások célcsoportja kezdetben a székelyföldi magyar tanulók csoportja volt, ez később kiterjedt az erdélyi magyar tanulóira, fiatalokra, illetve szülőkre és pedagógusokra. Az adatfelvételek és elemzések végzése mellett a Kutatócsoport munkájának mindvégig meghatározó súlypontja volt a szakmai eredmények minél szélesebb körben való közzététele, a kiadványok eljuttatása a vizsgált térség intézményi és szakmai szereplőihöz, a konferenciák és szakmai fórumok nyilvánossá tétele, a kutatási eredményeknek a térségi társadalmi nyilvánosságban való megjelenítése.

A kutatócsoport munkájának eredményei a számszerű összegzések szintjén is figyelmet érdemelnek. Az elmúlt közel egy évtized során öt alkalommal került sor átfogó kérdőíves adatfelvételekre, minden alkalommal több célcsoportot érintve. A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálattal együttműködésben 5 alkalommal került sor konferenciára Csíkszeredában. A Programsorozat keretében szervezett konferencia előadásokon kívül a csoport tagjai 66 előadást tartottak hazai és külföldi konferenciákon. A térségi kutatások és a konferenciák anyagai a kutatási program témakörében indított kiadványsorozatban jelentek meg, a munka indulásának tízedik évében – stílszerűen – a tízedik kötet látott napvilágot. A programsorozat éveit tartós szakmai együttműködés vagy terepmunka közreműködés formájában több mint 20 egyetemi hallgató és térségben dolgozó PhD hallgató kapcsolódott be a munkába. Szakmai szerepvállalásuk eredményeként 8 BA és MA diplomamunka, valamint 5 TDK dolgozat született, egy doktori dolgozat befejezés előtt áll. A Kutatócsoport tagjai a program könyvsorozatán kívül 33 szakmai publikációt jelentettek meg folyóiratokban, gyűjteményes kötetekben és konferencia kiadványokban.

Jelen összefoglaló első része a programsorozat szerveződésének és alakulásának időrendjét vázolja fel, ebben az értelemben a Kutatócsoport és a magyarországi szakmai partnerrel való

együttműködés vázlatos történetének is tekinthető. A bemutatás második része a saját kiadványsorozaton kívüli publikációk jegyzékét tartalmazza.

Szakmai tevékenység

A szakmai program tervezésével és indításával kapcsolatos első egyeztetésre Budapesten került sor a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat székhelyén 2010. november 4-én. Ezen a szakmai egyeztetésen részt vett dr. Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat elnöke, Molnár Márta irodavezető, a szervezet munkatársai, a Sapientia EMTE Műszaki és Társadalomtudományi Kara részéről Biró A Zoltán dékán. Ennek a találkozáson a keretében került sor a program tartalmi kereteinek főlvázolására. A megbeszélés keretében dr. Edvi Péter vázolta egy komplex kutatási program tervezetét, amelynek témája: a média hatása a gyermekekre és a fiatalokra. Javaslatára szerint a Sapientia EMTE bevonásával kerülne sor a székelyföldi térségben szociológiai adatfelvételre, esettanulmányok készítésére és mélyinterjúk kutatásra. A kutatás módszertani szempontból az NGYSZ által korábban kezdeményezett magyarországi modellt fogja követni. Már ezen az első megbeszélésen megfogalmazódott az a célkitűzés, hogy a kutatás menetébe minél nagyobb számban be kell vonni a Sapientia Csíkszeredai Karán tanuló társadalomtudományi szakos hallgatókat, és lehetővé kell tenni számukra diplomamunkák készítését a kutatási program adatbázisára alapozva. A szakmai egyeztetés szerint a székelyföldi program gazdája a Sapientia EMTE MTT Karán működő Társadalomtudomány Intézet lesz. Kutatócsoport alakul a tervezett munka térségi szakmai előkészítésével kapcsolatos munkaterv kidolgozása, a kutatás lebonyolítása céljából. A kutatócsoport együttműködik az NGYSZ munkatársaival, valamint azokkal a társadalomkutatókkal, akik a hasonló tartalmú magyarországi programban szakmai szerepet vállalnak. Ez a szakmai egyeztetés egyben a székelyföldi kutatómunka beindítását is jelentette.

2011-2013

- A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálattal való együttműködést megelőző időszakban több olyan kisebb kutatási program is zajlott a térségben, amely a fiatalok médiahasználatával foglalkozott (például az iWiW használata, on-line ügyfélszolgálat a fiatalok szemszögéből), vagy más tematikájú adatfelvételek részeként a médiahasználattal kapcsolatosan is történt adatgyűjtés. Ugyanakkor ebben az időszakban a Társadalomtudományi Tanszék oktatóinak irányításával a Kommunikáció és PR szakon több olyan diplomamunka készült, amelyek a fiatalok médiahasználatának különböző vetületeivel foglalkoztak. Az ebben az időszakban végzett egyéni kutatások eredményei képezték később a kutatócsoport első kiadványának anyagát.
- A média gyermekekre, fiatalokra gyakorolt hatásával kapcsolatos székelyföldi kutatásokról Biró A. Zoltán „A média és a fiatalok – székelyföldi kutatási tapasztalatok” címmel tartott előadást az NGYSZ által szervezett balatonalmádi konferencián (2011. szeptember 26-28.).
- A program indításának konkrét keretei, a Csíkszeredában 2011. november 5-én szervezett szakmai egyeztetés során kerültek rögzítésre. Ekkor kerül sor az NGYSZ és a Sapientia EMTE Csíkszeredai Kara közti szakmai együttműködés keretszerződésének előkészítésére, valamint az első kutatási programot támogató Megbízási szerződés előkészítésére. Az ekkor rögzített első munkaterv keretében három fontos szakmai feladat került megfogalmazásra:
 - Kiadvány készítése 2012 első felében az információs társadalom témaköréhez kapcsolódó kisebb léptékű, már lezajlott térségi kutatási eredményekből.

Ugyanakkor a kiadványban bemutatásra kerül a magyarországi kutatási program összefoglaló tanulmánya.

- „A média hatása a gyerekekre és fiatalokra” munkacímrel médiakonferencia kerül megszervezésre Csíkszeredában a Sapientia Magyar Tudományegyetemen 2012. május 7-8. között.
- Elindul az első kérdőíves adatfelvétel a székelyföldi térségben (7. és 11. osztályos tanulók körében 1000-1000 fős mintán). A kutatási eredmények bemutatására a 2012 májusában szervezendő konferencián kerül sor.
- A 2011. novemberi szakmai egyeztetést 2012 februárjában követte az első kutatási megbízás aláírása, ami egyben a program anyagai támogatásának indítását is jelentette. Ez követően a 2012-es év első harmadában a kutatócsoport megszervezte az első kérdőíves adatfelvételt a székelyföldi hetedik és tizenegyedik osztályos tanulók körében az NGYSZ magyarországi kutatási programjában használt, kis részben módosított önkitöltős kérdőíve alapján. Az adatfelvétel összesen 2200 tanulóra terjedt ki.
- A program első csíkszeredai szakmai konferenciájára 2012. május 8-9-én került sor a Sapientia EMTE Csíkszeredai Karán. A konferenciát megelőzően Edvi Péter, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat vezetője és Biró A. Zoltán, az MTT Kar dékánja sajtótájékoztató keretében mutatta be a két intézmény együttműködési programját, valamint a közös konferencia alkalmával megjelentetett, magyarországi és székelyföldi kutatásokat összefoglaló első szakmai kiadványt. A kutatócsoport kiadvány sorozatának *első kötete Esély vagy veszély? A média hatása a gyerekekre és fiatalokra* címmel jelent meg 300 példányban, 340 oldal terjedelemben. Szerkesztette Bodó Julianna (Státus Kiadó, Csíkszereda).
- Az NGYSZ által 2012. szeptember 25-26-án szervezett budapesti média konferencián a kutatócsoport egy előadással vett részt:
 - Biró A. Z. – Gergely O. – Ozsváth Berényi H.: The Youth and the Media. Regional Practices, Empirical Results from Szeklerland, Romania.
- Megjelenik a kiadványsorozat *második kötete*, amely a székelyföldi térségben végzett kérdőíves kutatások eredményeit ismerteti: *A média hatása a gyerekekre és a fiatalokra* (szerkesztette: Gergely Orsolya, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2012).
- A program keretében a következő szakmai modul a 2013-as év jelentette. Ennek az időszaknak a munkaterve 2013 februárjában készült. A legfontosabb szakmai feladat ebben az évben a térségi kérdőíves adatfelvétel adatbázisainak további feldolgozása, részelemzések és esetelemzések készítése. A 2013-as év szakmai munkájának eredményei a kiadványsorozat *harmadik kötetében* kerültek publikálásra: *Ártalmas vagy hasznos Internet?* (szerkesztette: Biró A. Zoltán, Gergely Orsolya, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2013).
- A kutatócsoport tagjai öt előadással vettek részt 2013. szeptember 23-25-én Balatonalmádin az NGYSZ által szervezett VII. Nemzetközi Médiakonferencián.
 - Biró A. Zoltán: *Újratermelődik-e a térségi hátrány az Internethasználatban? Székelyföldi kutatási tapasztalatok*
 - Ozsváth Berényi Hajnal: *Hogyan káros az internet? Elemzés VII. osztályos tanulók körében*
 - Kiss Adél: *Internet alapú tanulás vidéki térségben*
 - Székely Kinga Katalin: *Groupleaderek Facebook használata*
 - Biró Z. Zoltán: *Hogyan fogja gyermekünk használni az Internetet? Fiatal családok tervei a családi internet szabályozással kapcsolatban.*
- A kutatócsoport a 2013-as évben esetelemzésekre, mélyinterjúkra alapozó kutatást végzett, interjúsorozat készítését indította el pedagógusok körében. Az ebben a

vizsgálatban végzett szakmai munka eredményeként készített tanulmányokat, valamint az interjúsorozat anyagait a kiadványsorozat *negyedik kiadványa* tartalmazza: *Internethasználat vidéki térségben. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra*. Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna (Státus Kiadó, Csíkszereda).

- 2013 októberében elkészül egy összegző jellegű szakmai beszámoló, amely részletesen dokumentálja a kutatócsoport három évének a munkavégzését és szakmai eredményeit.

2014-2015

- A 2014-es évben kerül sor a székelyföldi hetedik és tizenegyedik osztályos tanulók körében a második nagyléptékű kérdőíves adatfelvételre. Ez az adatfelvétel nagyon kevés módosítással a 2012-es adatfelvétel kérdőívét alkalmazta, a mintavétel a korábbi adatfelvétel módszertanát követte. A kutatás célja a vizsgált területen tapasztalható változások nyomon követése volt.
- Ennek az időszaknak a szakmai feladatát a második térségi adatfelvétel adatainak feldolgozása, valamint a korábbi és az újabb adatfelvétel eredményeinek összehasonlító elemzése képezte.
- A támogató magyarországi szakmai szervezettel együttműködésben 2014. május 12-13-án megszervezésre került Csíkszeredában a Sapientia EMTE-én a programsorozat második szakmai konferenciája. A délelőtti plenáris programban hét előadás hangzott el, a délutáni három szekcióban az előadók 31 szakmai prezentációt tartottak. Külön szekció adott keretet a „Gyermekevédelmi rendszerben nevelkedő gyermekek médiahasználati szokásai” tematikájú műhelymunkának, amelyet a Hargita Megyei Szociális és Gyermekevédelmi Igazgatóság szervezett. Megszervezésre került egy műhelyprogram „Az iskola, a pedagógus lehetőségei a tanulók médiahasználatának alakításában” témakörben is.
- Megjelent a Kutatócsoport kiadványsorozatának *ötödik kötete: Kihívások és megoldások. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra*. Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Gergely Orsolya (Státus Kiadó, Csíkszereda). A kiadvány az előző évben tartott csíkszeredai Konferencia anyagait tartalmazza, valamint a második térségi kérdőíves adatfelvétel eredményeit bemutató tanulmányokat.
- A Kutatócsoport tagjai előadásokkal vettek részt a Marosvásárhelyen, 2014 március 21-én szervezett „Új Média” Konferencián
 - Biró A. Zoltán: *Másodlagos egyenlőtlenségek az Internet használatban, vidéki térségben*.
 - Gergely Orsolya: *Új média, új ikonok? Példakérdés székelyföldi tanulók körében*.
 - Bodó Julianna: *Fiatalok internet használati praxisai az oktatásban*.
- Gergely Orsolya a Magyar Szociológiai Társaság Kolozsváron szervezett Vándorgyűlésén tartott előadást „New Media, New Idols?” címmel.
- Előadás az NGYSZ által Budapesten 2014. október 2-án szervezett III. Az Internet hatása a gyermekekre és fiatalokra Konferencián:
 - Biró A. Zoltán: *A média hatása vidéki térségben élő fiatalokra*.
- Bodó Julianna előadása Debrecenben a 2015. június 18-20-én szervezett „Teacher Education in Central and Eastern Europe” konferencián (A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra – a pedagógusok szemszögéből).
- Székely Kinga Katalin részt vett a Balatonalmádin szervezett VIII. Nemzetközi Média konferencián 2015. szeptember 29. és október 1. között. Előadásának témája: Család és internet. Székelyföldi kutatási tapasztalatok.

2016

- A 2016-os év során a kutatási program tartalmi vonatkozásban jelentős mértékben gazdagodott, ugyanakkor kibővült az adatfelvételek földrajzi köre is. Ebben az évben elkészült a székelyföldi térségben – a 2012-es és a 2014-es kutatás megismétléseként – a harmadik nagymintás adatfelvétel a hetedik és a tizenegyedik osztályos tanulók körében. Ez az adatfelvétel a változások nyomán követése mellett azt is lehetővé tette, hogy egy korcsoport esetében (az ekkor kérdezett tizenegyedikesek az első adatfelvétel idején hetedikesek voltak) megvizsgáljuk a négy év után mutatkozó változásokat. Lehetőség nyílt ennek a kutatásnak a keretében arra is, hogy az adatfelvételt kiterjesszük az erdélyi tanulóira, ennek keretében a belső-erdélyi és a partiumi korcsoportok körében is sor került a lekérdezésre. A survey kutatásokhoz kapcsolódva 50-50 interjúból álló sorozat került rögzítésre székelyföldi szülők, illetve pedagógusok körében.
- A Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgálat budapesti programjához kapcsolódva felvidéki, vajdasági, partiumi, csángóföldi és székelyföldi általános iskolások körében végeztünk kutatást a média hatása az anyanyelvhasználatra témakörben (szövegalkotási feladatlap és kérdőív, élőbeszéd felvétel, az írott szövegek és az élőbeszéd szövegek nyelvészeti elemzése). Ezt a kutatást utólag megismételtük négy székelyföldi iskolában a média hatása a nyelvhasználatra témakörben.
- Gergely Orsolya két konferencián (Marosvásárhelyen és Nagyváradon) mutatta be *New Media, New Idols? Teenagers' role models in Eastern Transylvania* című angolnyelvű előadását.
- A Sapientia EMTE keretében a munkacsoport tagjai közül 2016-ban Páll Zelinda kommunikáció szakos hallgató vett részt előadással a Kari TDK rendezvényen.
- Páll Zelinda a „Fiatal kommunikációkutatók fóruma” csíkszeredai konferencián tartott előadást (Digitális bevándorlók: pedagógusok az IKT eszközök iskolai hasznosításáról).
- Gergely Orsolya a Marosvásárhelyen szervezett IX. Újmédia Konferencián mutatta be „Okos kölykök?” című előadását.
- A média és az anyanyelvhasználat kapcsolatát elemző kutatások anyagaiból megjelent a kutatócsoport *hatodik kiadványa: Internet – Iskola – Anyanyelv*. Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, Csíkszereda.
- Biró A. Zoltán előadással vett részt a Nemzetközi Gyermekekmentő Szolgálat Safernet program konferenciáján, Budapesten, 2016. október 19-én (A veszélyeztetettségéről egy székelyföldi kutatás példáján).
- Szakmai konferenciát szerveztünk 2016. december 12-én Csíkszeredában (Mindennapi internetünk. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra). A rendezvényen 15 előadás hangzott el. A konferencián részt vettek a térség magyar szakos pedagógusai is.

2017

- A kutatási program szakmai eredményeit bemutattuk a Marosvásárhelyen szervezett „Új média konferencia” keretében, 2017. március 17-18-án.
 - Biró A. Zoltán: *A digitális nyelv vonzásában.*
 - Bodó Julianna: *Az új média hatása a családi kapcsolatokra.*
 - Gergely Orsolya: *Példa – Kép. Székelyföldi tinédzserek példaképeiről három survey kutatás nyomán.*
 - Sárosi-Blága Ágnes: *Információs-kommunikációs technológiák az oktatás mindennapjaiban*

- A Sapientia EMTE keretében a munkacsoport tagjai közül 2017-ben Szőcs Erika és Gedő Judit egyetemi hallgatók vettek részt előadásokkal a Kari TDK rendezvényen, a csoport kutatási témáival.
- A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálattal együttműködésben konferenciát szerveztünk 2017. május 16-án (Internet az iskolában, Internet a családban). Elhangzott 5 plenáris előadás, 27 szekció előadás, és sor került egy szakmai kerekasztal rendezvényre.
- Tanulmánykötetet állítottunk össze a kutatási program 2017-ben készült anyagaiból (*Eszközök és tartalmak. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra*. Szerk. Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Státus Kiadó, Csíkszereda). Ez a kötet a program *hetedik kiadványa*.
- Gergely Orsolya ebben az évben három alkalommal tartott angol nyelvű előadást (Brassó, Szeben, Csíkszereda)
 - "The Beautiful Stranger". About Teenagers' Role Models. STRANGER Conference, Miercurea Ciuc, 2017. 04. 21-22.
 - Smart Kids? Szekler Teenagers in the Age of Smartphones. ACUM Conference, Brasov, 2017. 11. 9-11.
 - New Media, New Idols? Internet, Teenagers and Role Models. European and National Identities at Crossroads: Reshaping Boundaries, Changing Political Cultures, and Re-Imagining the Future, Sibiu, 2017. 10. 13-14.
- Gedő Judit kommunikáció szakos hallgató, a kutatócsoport tagja 2017-ben előadással részt vett az Erdélyi TDK konferencián.
- A KORUNK folyóirat 2017, 8-as tematikus számában Biró A. Zoltán és Bodó Julianna közölt tanulmányt a kutatócsoport szakmai eredményeiből.
- A Pro Scientia Ruralis folyóiratban a kutatócsoport szakmai eredményeiből két publikáció jelent meg. A tanulmányokat Páll Zelinda és Szőcs Erika egyetemi hallgatók jegyzik.
- Munkacsoportunk tagja, Szőcs Erika diplomamunkájának elkészítéséhez elnyerte Hargita Megye Tanácsa pályázati támogatását (Interjúk kutatás magyar szakos pedagógusok körében a média hatása az anyanyelvre témakörben).
- A Sapientia EMTE Csíkszeredai Karának hallgatói eddig három diplomamunkát készítettek a kutatócsoport szakmai munkájához kapcsolódó témakörökből: Páll Zelinda, Pinti Zsolt, Szőcs Erika végzős hallgatók.
- A program szakmai eredményeiből előadásokat tartottunk Nagyváradon 2017. június 22-23-án, az Óbudai Egyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem II. Kárpát-medencei oktatási konferenciáján.
 - Biró A. Zoltán: *Digitális nyelv – anyanyelv*.
 - Bodó Julianna: *Iskolás gyereke otthoni internethasználata – szülői ellenőrzés és együttműködés*.
 - Gergely Orsolya: *Okos kölykök? Székelyföldi tizenévesek az okostelefonok korszakában*.
 - Sárosi-Blága Ágnes: *Internetezéshez és digitális eszközhasználathoz kapcsolódó kompetenciafejlesztési kérdések az iskolában*.
 Az előadások digitális kiadványban jelennek meg.
- Szőcs Erika végzős hallgató, munkacsoportunk tagja, szakmai munkája elismeréseként elnyerte a Sapientia Egyetem Csíkszeredai Kara MAXIMUS Díját (társadalomtudomány szakterület).
- A program szakmai eredményeiről, kiadványairól több alkalommal jelent meg terjedelmes ismertetés, interjú térségi közéleti lapokban.

- A munkacsoport három tagja tartott előadásokat a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat 2017. szeptember 27-29-én szervezett konferenciáján (Balatonalmádi).
 - Biró A. Zoltán: *A gyermekek és a digitális világ. Erdélyi kutatási tapasztalatok.*
 - Bodó Julianna: *Internethasználat az iskolában és a családban. Attitűdök – modellek – stílusok az erdélyi kutatási tapasztalatok alapján.*
 - Sárosi-Blága Ágnes: *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. Adatfelvétel Közép-Erdélyben és a Partiumban.*

2018

- Megjelent a 2017-ben Csíkszeredában tartott Konferencia anyagából szerkesztett kötet, a programsorozat *nyolcadik kiadványa*: „*Internet az iskolában, Internet a Családban. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra*” Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Státus Kiadó, Csíkszereda. A kötetben nyolc Sapientia EMTE egyetemi hallgató publikált elemzést.
- Kutatási programot végeztünk a szülők (család) körében az IKT eszközök és tartalmak használatához kapcsolódó viszonyulások/attitűdök témakörében. Az interjúkra alapozó kutatást 2 célcsoport keretében végeztük a székelyföldi térségben: (1.) Kisiskolás gyerekek szüleinek viszonyulása az IKT eszközökhöz és tartalmakhoz, (2.) Tinédzser korú gyerekek szüleinek viszonyulása gyerekeik IKT eszköz- és tartalomhasználatához.
- Kutatási programot végeztünk térségi pedagógusok körében a jó gyakorlatok feltérképezése, összegyűjtése és szakmai, illetve ismeretterjesztő jellegű leírása/bemutatása témakörben.
- Kérdőíves adatfelvételre alapozó kutatást végeztünk térségi fiatalok körében 3 korcsoportban (általános iskolások csoportja, középiskolások csoportja, középiskola utáni fiatalok csoportja 35 éves korig). Korcsoportonként 600 fős minta került lekérdezésre. A kutatás arra irányult, hogy a célcsoportokhoz tartozók milyen mértékben keresnek fel magyarországi, illetve magyar vonatkozású média tartalmakat, ez milyen százalékát teszi ki az összes internethasználatuknak, az információikat milyen mértékben szerzik be magyarországi médiumokból, tv-ből, rádióból, internetes portálokról.
- Összehasonlító elemzés formájában tanulmányt készítettünk a rendelkezésre álló erdélyi adatfelvétel és a legutóbbi magyarországi adatfelvétel kutatási jelentései alapján.
- A kutatási modulok anyagaiból kiadványt szerkesztettünk és adtuk ki „A média hatása a gyermekekre és fiatalokra” könyvsorozat *kilencedik köteteként: Kínálatok és választások. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.* Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2018.
- Előadások tudományos konferenciákon:
 - Gergely Orsolya: *Getting smarter? The szekler teenagers, their parents and teachers in the smartphone era.* 11th Central and Eastern European Communication and Media Conference. CEECOM 2018. Szeged, 2018. május 30. – június 1.
 - Bodó Julianna előadása a Magyar Szociológiai Társaság 2018.évi vándor konferenciáján, Szegeden. Az előadás címe: *Internethasználat családi közegben. Szülői magatartásmodellek és stílusok.*
 - A magyarországi és erdélyi egyetemek kommunikációs tanszékeinek ez évi közös konferenciáján („Médiastaféta”, ELTE, Budapest, 2018.október 20.) Biró A. Zoltán bemutató jellegű előadást tartott a Kutatócsoport munkájáról és kutatási eredményeiről.

- A Marosvásárhelyen 2018. márciusában szervezett „Új média” konferencián a Kutatócsoport 3 tagja tartott előadást a program szakmai eredményeiből:
 - Biró A. Zoltán: *A korlátok bennünk vannak?*
 - Bodó Julianna: *Internetező gyermek a családban. Szankcionálás és/vagy rálátás.*
 - Páll Zelinda: *A pedagógusok digitális kompetenciáinak kialakulásáról.*
- Gergely Orsolya előadása: *Expunerea tinerilor la noi forme de violențe.* Miercurea Ciuc, 1918/10/17.
- Előadások a „Határtalan tudomány – a Magyar Tudomány Ünnepe” Csíkszeredában szervezett konferencián (2018. november 30.):
 - Hátsek Kinga: *IT és oktatás mint napirendi kérdés.*
 - Biró A. Zoltán: *Autoriter modellek továbbélése.*
 - Gedő Judit: *IKT eszköz: áldás vagy átok?*
 - Páll Zelinda: *Pedagógusok viszonyulásának vizsgálata az IKT eszközök használatában.*
 - Székely Kinga Katalin: *Digitális tudás, mint a térségfejlesztés egyik eszköze.*
- Ismertettük a kutatócsoport szakmai eredményeit a Hargita Megyei Kulturális Központ által szervezett műhelykonferencián, amelyen a média káros hatásainak megelőzésével foglalkozó szervezetek vettek részt.
- Tudománynpszerűsítő előadások (Gergely Orsolya)
 - A média hatása a gyermekekre és a fiatalokra. Előadás a Nagy István Művészeti Líceumban az *Iskola másként* héten. Csíkszereda, 2018. október 30.
 - Zsebben a világ? Gyermekek, szülők, pedagógusok az okostelefon-korszakban. Előadás a Csíki Anyák Egyesülete által szervezett Édesanyák Hete rendezvénysorozaton, 2018. május 9.
 - Fiatalok és a média. Pedagógusi, pszichológusi, szülői és kutatói szempontok. Városnapi programsorozat, Orpheusz sátor, 2018. augusztus 4.
- Ebben az évben a kutatócsoport tagjai öt tanulmányt publikáltak: Gergely Orsolya (2 tanulmány), Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Sárosi-Blága Ágnes (1-1 tanulmány).
- Gedő Judit III. éves kommunikáció szakos hallgató a munkacsoport keretében folytatott munkája eredményeiből készített kari TDK dolgozatot (II. helyezés).
- Páll Zelinda, másodéves mesteris hallgató a kutatócsoportban kifejtett szakmai munkája alapján a társadalomtudományi kutatások témakörében elnyerte a Sapientia EMTE Maximus díját.
- Ebben a tanévben 3 hallgató készített diplomamunkát a kutatócsoporthoz kapcsolódva:
 - Páll Zelinda: *Pedagógusok viszonyulásának vizsgálata az IKT eszközök használatához.*
 - Kovács Kinga – Mária: *A digitális tankönyvekkel kapcsolatos szülői viszonyulás.*
 - Gedő Judit: *Korlátok a pedagógusok IKT eszközhasználatában.*
- A kutatási program eredményeinek és tapasztalatainak térségi, illetve szélesebb körű ismertetése céljából két digitális felületet alakítottunk ki és működtetünk
 - Média – Térség – Kutatás (Blog)
<https://mediatersegkutatas.wordpress.com/>
 - Média –Térség – Kutatás (Facebook profil)

2019

- Előadások az Új Média Konferencián (Marosvásárhely, 2019. április 5-6.)
 - Biró A. Zoltán: *Kínálatok és választások*
 - Bodó Julianna: *A társadalmi kontextus és a szülői magatartások modelljeinek szerepe a gyermekek otthoni internethasználatában.*
 - Sárosi-Blága Ágnes: *Kiindulópontok az okostelefonok szocializációs szerepének elemzéséhez székelyföldi gyermekek és fiatalok körében.*
 - Gedő Judit: *Az IKT oktatásba való integrálásának korlátai.*
- A kutatócsoport 2019. május 17-18-án szervezte meg „Család – Iskola – Média. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra” című konferenciáját. A rendezvényen három plenáris előadás, valamint három szekcióban 23 előadás hangzott el. A konferencia keretében első alkalommal került sor olyan szakmai fórum szervezésére (Médiatudatosságra nevelés a gyakorlatban), amely a székelyföldi térségben családi/szülői szaktanácsadással foglalkozó szakembereknek kínált bemutatkozási keretet és tapasztalatcsere lehetőséget. A fórumot két csíkszeredai székhelyű intézmény együttműködésével szerveztük (Pro Educatione Egyesület, Spektrum Oktatási Központ).
- Gergely Orsolya konferencia előadása: *Generația Online - Părinți, elevi și pedagogi în lumea smartphonurilor. Conferința: Folosirea creativă, utilă și sigură a Internetului de către copii* – Inspectoratul Școlar General, Județul Harghita. Miercurea Ciuc, 1919/6/4.
- Bodó Julianna előadást tartott a Nagyváradon 2019. június 20-21-én szervezett IV. Kárpát-medencei Oktatási Konferencián (Dilemmák között: Pedagógusok és szülők a gyermekek internethasználatáról)
- Biró A. Zoltán előadása 2019. szeptember 28-án, Marosvásárhelyen a Digitális Székelyföld Konferencián: *Digitális eszközök a családban*
- A Kutatócsoportból Bodó Julianna és Sárosi-Blága Ágnes vett részt előadással az NGYSZ által 2019. október 1-2-án szervezett X. Nemzetközi Médiakonferencián:
 - Bodó Julianna: *Büntetés és szülői rálátás a gyermekek otthoni internethasználatában.*
 - Sárosi-Blága Ágnes: *Magyarországi médiák és médiatartalmak használata székelyföldi általános iskolások körében.*
- A Magyar Tudomány Napja Erdélyben 2019 Konferencián (Kolozsvár 2019. november 21.) Biró A. Zoltán tartott tájékoztató jellegű előadást a kutatócsoport szakmai tevékenységéről
 - Biró A. Zoltán: *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. Székelyföldi kutatási eredmények*
- Előadások a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából Csíkszeredában 2019. november 30-án szervezett konferencián
 - Bodó Julianna: *Szülői percepciók: veszélyek a digitális térben.*
 - Hátsek Kinga: *A digitális tankönyvek előnyei és hátrányai a szülők szemszögéből alcsíki térségben.*
 - Bagoly Anabella: *Az IKT eszközökre vonatkozó autoritativ szülői stílusok megjelenési formái rurális térségben.*
 - Szöcs Gidró Melinda: *Szülői viszonyulások a gyermekek tanulási célú, otthoni internethasználatára esetében.*

- Sárosi-Blága Ágnes: *Milyen internetes oldalakat, vagy blogokat követnek a székelyföldi általános és középiskolás tanulók?*
- Előadások a Csíkszeredában 2019. december 13-án szervezett STUDIUM Konferencián
 - Sárosi-Blága Ágnes: *Internetes oldalak és blogok mint a közösségi kommunikáció új színterei általános iskolások körében. Székelyföldi kutatási tapasztalatok.*
 - Bodó Julianna: *Megjegyzések a digitális nyelvhasználat változásairól*
- Kiadvány szerkesztési munka: elkészült a programsorozat tizedik kiadványa (*Család – Iskola – Média. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra*. Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Székely Kinga Katalin, Státus Kiadó, Csíkszereda, 2019).
- A kutatócsoport a 2019-es évben szakmai előkészítő munkát végzett egy újabb kutatási modul indítása érdekében. Témakör: a digitális eszközök és tartalmak használatához kapcsolódó szülő-gyerek viszonyban a szülői félelmek kérdőíves és interjú vizsgálata.
- A 2019-es évben a Kutatócsoport tagjai körül Bagoly Anabella és Gedő Judit egyetemi hallgatók vettek részt a Kari TDK-n, első, illetve harmadik helyezést szerezve. Bagoly Anabella ezzel elnyerte az OTDK rendezvényén való szereplés jogát is.
- A 2019-es évben Szőcs Gidró Melinda Kommunikáció MA szakos hallgató és Pinti Zsolt Kommunikáció MA szakos hallgató készített diplomamunkát a kutatócsoport programjához kapcsolódóan.

A Kutatócsoport kiadványsorozata

- **Család – Iskola – Média. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Székely Kinga Katalin. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2019. ISBN 978-606-661-095-7
- **Kínálatok és választások. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, 2018, Csíkszereda. ISBN 978-606-085-8. 279 old.
- **Eszközök és tartalmak. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, 2017, Csíkszereda. ISBN 978-606-661-6. 227 old.
- **Internet az iskolában, internet a családban. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, 2017 Csíkszereda 978-606-661-076-6. 303 old.
- **Internet – iskola – anyanyelv.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna, Státus Kiadó, 2016 Csíkszereda, ISBN 978-606-661-053-7. 235 old.
- **Kihívások és megoldások. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Gergely Orsolya. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2015. ISBN 978-606-661-033-9. 270 old.

- **Internethasználat vidéki térségben. A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Bodó Julianna. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2013. ISBN 978-606-661-000-1. 251 old.
- **Ártalmas vagy hasznos internet? A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Biró A. Zoltán, Gergely Orsolya. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2013. ISBN 978-606-8052-90-8. 229 old.
- **A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. Konferencia, 2012.május 7-8.** Szerkesztette: Gergely Orsolya. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2012. ISBN 978-606-8052-64-9. 191 old.
- **Esély vagy veszély? A média hatása a gyermekekre és fiatalokra.** Szerkesztette: Bodó Julianna. Státus Kiadó, Csíkszereda, 2012. ISBN 978-606-8052-41-0. 342 old.

A Kutatócsoport tagjai – 2011-2019

(A PhD és az egyetemi hallgatók részvétele évente változó)

Dr.Biró A. Zoltán egyetemi tanár, témavezető

Dr.Bodó Julianna egyetemi tanár

Dr.Gergely Orsolya egyetemi adjunktus

Dr.Székely Kinga egyetemi adjunktus

Sárosi-Blága Ágnes szociológus kutató, PhD hallgató

Kiss Adél szociológus, PhD hallgató

Ozsváth Berényi Hajnal szociológus, MA hallgató

Kovács Judit szociológia PhD hallgató

Hátsek Kinga Mária szociológia PhD hallgató

Szász Mária Magdolna szociológia PhD hallgató

Páll Zelinda egyetemi hallgató

Pinti Zsolt egyetemi hallgató

Gedő Judit egyetemi hallgató

Szőcs Erika egyetemi hallgató

Bagoly Anabella egyetemi hallgató

A Kutatócsoport kiadványsorozatán kívül készült publikációk

Biró A. Zoltán 2019

Autoriter modellek továbbélése. In: Bodó Julianna (szerk.): Téréség és tudomány. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy ISBN 978-973-1962-90-0, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár ISBN 978-606-739-141-1, pp. 84-95.

Bodó Julianna 2019

Dilemmák között. Pedagógusok és szülők a gyermekek internethasználatáról. In: Péter Tóth – Kinga Horváth – Enikő Maior – Mária Bartal – Jenő Duchon (Eds.): Neveléstudományi kutatások a Kárpát-medencei oktatási térben. Pedagogical Research in the Carpathian Basin Educational Space A IV. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia tanulmánykötete Proceedings of the 4th Carpathian Basin Educational Conference. ISBN 978-80-8122-310-5, pp. 520-530.

Gedő Judit 2019

IKT eszközök: áldás vagy átok? In: Bodó Julianna (szerk.): Térseg és tudomány. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy ISBN 978-973-1962-90-0, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár ISBN 978-606-739-141-1, pp. 56-68.

Hátsek Kinga Mária 2019

IT és oktatás mint napirendi kérdés. In: Bodó Julianna (szerk.): Térseg és tudomány. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy ISBN 978-973-1962-90-0, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár ISBN 978-606-739-141-1, pp.34-50.

Páll Zelinda 2019

Pedagógusok korlátai az IKT eszközökkel kapcsolatban. Pedagógusok viszonyulásának vizsgálata az IKT eszközök használatához. In: Bodó Julianna (szerk.): Térseg és tudomány. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy ISBN 978-973-1962-90-0, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár ISBN 978-606-739-141-1, pp.69-83.

Székely Kinga Katalin 2019

Fiatal „innovátorok” digitális kompetenciái. In: Bodó Julianna (szerk.): Térseg és tudomány. T3 Kiadó, Sepsiszentgyörgy ISBN 978-973-1962-90-0, Erdélyi Múzeum-Egyesület, Kolozsvár ISBN 978-606-739-141-1, pp.130-135.

Bagoly Anabella 2018

Az autoritativ szülői stílus megjelenési formái a szülői szabályozási gyakorlatban. Pro Scientia Ruralis 2018.1. pp. 71-85.
<http://psr.pahru.ro/images/psr/2018I/PRS-18-1-71-85.pdf>

Biró A. Zoltán 2018

A gyermekek és a digitális világ. Erdélyi kutatási tapasztalatok. In: Gabos Erika (szerk.) A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. IX. Kobak Könyvsorozat. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesülete. ISBN 978-963-89962-3-7, ISSN 1219-7734, pp.35-39.

Bodó Julianna 2018

Internethasználat az iskolában és a családban. Attitűdök – modellek – stílusok az erdélyi kutatási tapasztalatok alapján. In: Gabos Erika (szerk.) A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. IX. Kobak Könyvsorozat. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesülete. ISBN 978-963-89962-3-7, ISSN 1219-7734, pp.40-48.

Gedő Judit 2018

Távolságtartó attitűdök a pedagógusok IKT eszköz-, és tartalom használatában. Pro Scientia Ruralis 2018.1. pp. 103-117.
<http://psr.pahru.ro/images/psr/2018I/PRS-18-1-103-117.pdf>

Gidró Melinda 2018

Rurális helyzetkép az otthoni internetes tanulásban való szülő-gyermek együttműködésről. Pro Scientia Ruralis 2018. 3-4.(in press)

Sárosi-Blága Ágnes 2018

A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. Adatfelvétel Közép-Erdélyben és a Partiumban. In: Gabos Erika (szerk.) A média hatása a gyermekekre és fiatalokra. IX. Kobak Könyvsorozat. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesülete. ISBN 978-963-89962-3-7, ISSN 1219-7734, pp. 225-229.

Biró A. Zoltán 2017

Digitális nyelv – anyanyelv. In: Tóth Péter – Maior Enikő – Simonics István Duchon Jenő – Varga Anikó (szerk.): Pedagógiai kutatások a Kárpát-medencében. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia. Tanulmánykötet. ISBN 978-963-449-026-5. pp. 159-170.

Biró A. Zoltán 2017

A digitális nyelv vonzásában? Korunk, 2017. augusztus, pp. 53-59.

Bodó Julianna 2017

Iskolás gyerekek otthoni internethasználata. Szülői ellenőrzés és együttműködés, szülői vélemények az iskola szerepvállalásáról. In: Tóth Péter – Maior Enikő - Simonics István Duchon Jenő – Varga Anikó (szerk.): Pedagógiai kutatások a Kárpát-medencében. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia. Tanulmánykötet. ISBN 978-963-449-026-5. pp. 171-182.

Bodó Julianna 2017

Szülői magatartásmodellek és internethasználat. Korunk 2017. augusztus, pp. 45-52.

Gedő Judit 2017

Rurális térségben oktató pedagógusok véleménye a gyerekek internethasználatáról. Pro Scientia Ruralis 2017.2. pp. 128-137.
<http://psr.pahru.ro/images/psr/2017II/PRS-17-2-128-137.pdf>

Gergely Orsolya 2017

Smart Kids? Szekler Teenagers, Parents, and Teachers in the Age of Smartphones. In: Zsigmond, I. (ed.): New media and society: researches in the Hungarian environment. Cluj, Scientia, ISBN: 978-606-975-006-3, pp. 13-30.

Gergely Orsolya 2017

The Beautiful Stranger – Szekler Teenagers' Role Models. *Acta US, Communicatio*, 4. ISSN: 2393-0438. pp. 93–107.

Gergely Orsolya 2017

Mondd, te kit választanál? Székelyföldi tizenévesek példaképeiről három survey kutatás nyomán. *Korunk* 8. pp.107-115.

Sárosi-Blága Ágnes 2017

Digitális kompetencia az oktatásban. kihívás, nehézség vagy lehetőség? In: Tóth, Péter; Simonics, István; Duchon, Jenő; Varga, Anikó (szerk.): Pedagógiai kutatások a Kárpát-medencében : II. Kárpát-medencei Oktatási Konferencia: Tanulmánykötet Nagyvárad, Románia : Partiumi Keresztény Egyetem, pp. 269-281.

Szőcs Erika 2017

A digitális nyelv hatása az anyanyelvre magyar szakos pedagógusok és diákok szemszögéből. Pro Scientia Ruralis 2017. 1. pp. 181 – 192.
<http://psr.pahru.ro/images/psr/2017I/PRS-17-1-181-191.pdf>

Gergely, Orsolya 2016

New Media, New Idols? About hungarian teenagers' role models^[1] along three surveys. In: Olah, Ş. – Roşeanu, G. – Bodogai, S. – Coturbaş, L. (eds.) *Current Challenges in Social Sciences*. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, ISBN 978-606-37-0090-3. pp. 108-123.

Gergely, Orsolya 2016

New Media, New Idols? Teenagers' Role Models in Eastern Transylvania. In: Boldea, I. (ed.) *Globalization and National Identity. Studies on the Strategies of Intercultural Dialogue. Communication, PR and Journalism*. Tirgu Mures, Arhipieleag XXI. Press. ISBN: 978-606-8624-03-7. pp. 176- 190.

Páll Zelinda 2016

Pedagógusok viszonyulása az IKT eszközök használatához. *Pro Scientia Ruralis* 2016. 2-3. pp. 192-204.

<http://psr.pahru.ro/images/psr/2016II/PRS-16-2-192-204.pdf>

Bodó Julianna 2015

Az internet hatása a gyermekekre és a fiatalokra - A pedagógusok szemszögéből. (Efectele internetului asupra copiilor și tinerilor) In: Pusztai Gabriella - Morvai Laura (szerk.): *Pálya - modell. Igények és lehetőségek a pedagógus-továbbképzés változó rendszerében*. Nagyvárad - Budapest: Partium Könyvkiadó, Personal Problems Solution, Új Mandátum Könyvkiadó, ISBN 978-963-1234-00-8, 222-234. pp.

Gergely, Orsolya 2015

„Olyan akarok lenni, mert ő sikeres” Székelyföldi tizenévesek példaképeiről”. *Erdélyi Társadalom*. 13 (2), ISSN 583-6347, pp. 65-83.

Gergely, Orsolya 2015

New Media, New Idols? *Acta Universitatis Sapientiae, Communicatio*. 1 (1), ISSN 2393-0438. pp. 109-120.

Biró A. Zoltán 2014

Újratermelődik-e a térségi hátrány az Internethasználatban? Székelyföldi kutatási tapasztalatok. In: Gabos Erika (szerk.): *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra VII.*, Budapest, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, 2014, pp. 50-55.

Biró Z. Zoltán 2014

Hogyan fogja gyermekünk használni az Internetet? Fiatal családok tervei a családi internet szabályozással kapcsolatban. In: Gabos Erika (szerk.): *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra VII.*, Budapest, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, 2014, pp. 271-277.

Kiss Adél 2014

Internet alapú tanulás vidéki térségben. In: Gabos Erika (szerk.): *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra VII.*, Budapest, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, 2014, pp. 239-242,

Ozsváth Berényi Hajnal 2014

Hogyan káros az internet? Elemzés VII.osztályos tanulók körében In: Gabos Erika (szerk.): *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra VII.*, Budapest, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, 2014, pp. 346-350.

Székely Kinga 2014

Fiatál groupleaderek Facebook-használati szokásai. In: Gabos Erika (szerk.): *A média hatása a gyermekekre és fiatalokra VII.*, Budapest, Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Magyar Egyesület, ISBN 978-963-89962-0-6, ISSN 1219-7734 pp. 370–375.